

Genişletilmiş Özet

Türkiye’deki Bir Üniversitede Eczacılık Öğrencileri Arasında İnternet Bağımlılığı Akademik Ertelemeye Yol Açıyor mu? Kesitsel Bir Çalışma

Giriş

Eczacılık öğrencileri, internet kullanımının en yüksek olduğu yaş grubunda yer almaktadır ve öğrenme davranışları, akademik notları ve zaman yönetimi becerileri üzerinde olumsuz bir etkiye sahip olabilecek düzensiz ve gereksiz internet bağımlılığı riski altındadırlar. Bu çalışma, Türkiye’deki eczacılık öğrencilerinin zaman yönetimi becerilerini, akademik erteleme davranışlarını ve akademik performanslarını ve bunların internet bağımlılığı ile ilişkisini değerlendirmeyi amaçlamıştır.

Yöntem

Bu çalışma, Eylül ve Ekim 2023 tarihleri arasında Türkiye’de bir eczacılık fakültesinde yürütölen kesitsel, tanımlayıcı bir çalışmadır. Etik kurul onayı, Atatürk Üniversitesi Klinik Araştırmalar Etik Kurulu’ndan alınmıştır (Belge No: B.30.2.ATA.0.01.00/722). Veri toplanmadan önce, öğrenciler çalışmanın amaçları, gönüllü katılım ve toplanan verilerin anonimliği ve gizliliği hakkında bilgilendirilmiştir. Gönüllü olarak katılmayı kabul eden öğrencilerden yazılı bilgilendirilmiş onam alınmıştır. Çalışmaya toplam 642 öğrenci katılmıştır. 20 katılımcıdan elde edilen veriler, tespit edilen hata ve eksiklikler nedeniyle analizden çıkarılmıştır. Daha sonra, analiz 622 katılımcıdan elde edilen veriler kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Anketin ilk bölümü katılımcıların yaş, cinsiyet, internet kullanım amacı ve sıklığı, akademik performans ve internet kullanım alışkanlıklarını içeren demografik bilgilerinden oluşmaktadır. İkinci bölüm Young’ın İnternet Bağımlılığı Testi, Zaman Yönetimi Envanteri ve Tuckman Erteleme Ölçeği olmak üzere üç anketin birleşiminden oluşmaktadır. Değişkenlerin normalliği Shapiro-Wilk testi kullanılarak değerlendirilmiş ve verilerin normal bir dağılım izlediği belirlenmiştir. Katılımcıların demografik özelliklerini, internet bağımlılığı düzeylerini, akademik erteleme ve zaman yönetimi becerilerini tanımlamak için frekans, yüzde, minimum, maksimum, ortalama ve standart sapma gibi tanımlayıcı istatistiksel yöntemler kullanılmıştır. Ölçek puanları arasındaki ilişkileri araştırmak için Pearson korelasyon analizi ve regresyon analizi kullanılmıştır. Katılımcıların demografik özellikleri ile İnternet bağımlılığı, akademik erteleme ve zaman yönetimi becerileri düzeylerini karşılaştırmak için bağımsız örneklem t-testleri ve varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Grup farklılıklarını belirlemek için Tukey HSD testi uygulanmıştır. Çalışma için anlamlılık düzeyi $p < 0.05$ olarak belirlenmiştir. Analizi gerçekleştirmek için IBM SPSS 26 yazılımı kullanılmıştır.

Bulgular

Öğrencilerin akademik notları ($p = .0429$) ve internette geçirdikleri süre ($p < .05$) ile internet bağımlılığı arasında anlamlı bir fark gözlemlenmiştir. Özellikle, internette 6 saatten fazla zaman geçiren ve 5. sınıftaki eczacılık öğrencilerinin internet bağımlılığı düzeyleri anlamlı derecede yüksektir (sırasıyla 33.73 ± 14.00 ; 41.65 ± 15.09). Bununla birlikte, cinsiyet ($p = 0.096$), ikamet yeri ($p = 0.062$), kişisel bilgisayara sahip olma durumu ($p = 0.268$) veya gelir durumuna ($p = 0.136$) göre IAT puanlarında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bununla birlikte, kız öğrenciler, akademik notu 2,5’in altında olanlar, ailesiyle birlikte yaşayanlar ve/veya yüksek gelirli ailelere mensup olanlar ve/veya kişisel bilgisayara sahip olanlar genellikle daha yüksek IAT puanlarına sahiptir. Çalışma bulguları ayrıca eczacılık öğrencilerinin toplam IAT puanı ile genel TMI puanları arasında anlamlı bir ilişki olduğunu ortaya koymuştur. Buna karşılık, eczacılık öğrencilerinin toplam IAT ve TPS puanları arasında pozitif ve orta derecede anlamlı bir ilişki gözlemlenmiştir. Ayrıca akademik erteleme internet bağımlılığını anlamlı bir şekilde yordamıştır.

Tartışma

Çalışma bulguları, Türkiye’deki eczacılık öğrencilerinin hafif düzeyde internet bağımlılığına sahip olduğunu göstermiştir. Bu sonuçlar, üniversite öğrencilerinin daha düşük düzeyde internet bağımlılığı gösterdiği ABD’deki eczacılık öğrencileriyle benzerlik gösterirken, eczacılık öğrencilerinin orta düzeyde internet bağımlılığı gösterdiği Mısır’da yapılan bir çalışmayla tezat oluşturmaktadır. Bu çalışmanın sonuçları, eczacılık öğrencilerinin toplam internet bağımlılığı puanları ile yaşları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir korelasyon olduğunu vurgulamıştır ve bu sonuçlar Türkiye’deki benzer bir çalışmanın bulgularıyla örtüşmektedir. Ancak Mısır’da üniversite öğrencileriyle yapılan bir çalışmada, internet bağımlılığı ile öğrencilerin yaş grubu arasında bir ilişki bulunamamıştır. Bu çalışmanın sonuçları, Türkiye’deki kız öğrencilerin daha yüksek bir internet bağımlılığı prevalansı sergilediğini ortaya koymuştur. Ancak bu bulgu, Türkiye’de ve dünyanın diğer bölgelerinde yapılan diğer belgelenmiş çalışmalarla tutarsızdır. Daha yüksek internet kullanımına rağmen, bu çalışmanın bulguları, kadın eczacılık öğrencilerinin zaman yönetimi becerilerinin erkek öğrencilerden önemli ölçüde daha yüksek olduğunu bildirmiştir. Bu bulgu dünya çapında daha önce yapılan çalışmalarla da desteklenmiştir. Bu çalışmanın bulguları, eczacılık öğrencilerinin notları ile zaman yönetimi becerileri arasında anlamlı bir fark olmadığını göstermiştir. Ancak bu bulgu, Türkiye’de hemşirelik öğrencileri arasında yapılan bir başka çalışmanın aksine bir sonuçtur. Sonuçlar ayrıca, Türkiye’deki eczacılık öğrencileri arasında internet bağımlılığının akademik performanslarıyla ilişkili

olmadığını göstermiştir. Mısır'daki öğrenciler arasında da benzer sonuçlar bildirilmiştir. Bununla birlikte, Slovenya ve ABD'de yapılan çalışmalar, öğrencilerin zamanlarının çoğunu internet kullanarak geçirme eğiliminde olmaları nedeniyle internet bağımlılığının öğrencilerin akademik performansını etkileyebileceğini göstermiştir. Ayrıca, çalışmamızın regresyon analizi sonuçları, Tayland'da yapılan bir başka çalışmanın sonuçlarıyla uyumlu olarak, akademik erteleme internet bağımlılığını anlamlı bir şekilde yordadığını göstermiştir.